XI. évfolyam. Gyulafehérvár, 1910 junius 5. XI. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

[illegible] vasárnap reggel
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Móres.

Jelige: Egyik párt se tekintse a szent [illegible]

Dr. Samassa, érsek.

Sajnos, ma is azt látjuk, hogy gyülölettel törnek a magyar ellen. És tapasztaljuk, hogy nem elégesznek meg azzal, hogy cáfolják ellenfelük érveit, hanem megtámadják jellemét, meggyanusítják és a sárgaföldig lerántják. A gyülölködés gyengít, amikor pedig nem szabadna gyengülnünk, amikor egyesitett, összefogott erőnk is talán csekély ahhoz, hogy megoldjuk mindazokat a föladatokat, amelyek előtt állunk.

Én nem tartom gyengének e nemzetet. Teljesen bizom abban, hogy ha összetart, ha tisztában van erejének határaival, ha nem próbál többet, mint amennyit el is bir, akkor szent nagy hivatását, amelyet a történelem kiszabott számára, teljesiteni fogja. Csak akkor van a nemzet veszedelemben, ha megfeledkezik kötelességéről, ha azt hiszi, hogy elég erős árra, hogy teljes erejével egymás ellen forduljon. Egy másik veszedelem nálunk a felekezeti ellentétekben van. Igaz, hogy e tekintetben — Istennek hála — a magyar nemzet mindig előbbre volt, mint sok más nemzet. Amig másutt rendesen ugy volt, hogy az igazi liberalizmus, az igazi türelem csak azokat hatotta át, akik vallásnélküliek, nálunk mindig az volt jellemvonása a politikai és *társadalmi* életünknek, hogy a legvallásosabbak tudtak szabadelvűek lenni, tudtak türelmesek lenni. Ha csak visszaemlékezünk a multra, látjuk, hogy ott van a kálvinisták között olyan vastagnyaku kálvinista, mint aminő volt Rákóczy György, aki a szabadság és türelem előharcosa volt. Ott van Bocskay, Bethlen Gábor, mindezek erős protestánsok voltak de a vallásszabadságért küzdöttek. Ott van a katholikusok között Zrinyi Miklós, aki annyira katholikus volt és annyira vallásos volt, hogy azt mondotta, hogy a török és tatár is csak azért rontott Magyarországra, mert elhagyták a régi hitet. Itt van a nagy Rákóczi Ferenc, aki lelke mélyéig, vallásos ember és zászlaján mindig ott lengett a vallásszabadság jelszava. (Deák Ferenc, a haza bölcse, szintén vallásos ember volt és mindenki tudhatja, minő hazafias érzelmek hatották át szivét és mennyit tett e tekintetben.) Igy volt ez mindig a multban, legyen igy a jövőben is, ne engedjük soha, hogy vallási ellentétek, felekezeti ellentétek erőt vegyenek rajtunk.

Egy másik veszedelem, amely most burjánzik, az osztálygyülölet. Ez az irányzat nem magyar talajon nőtt, külföldről hozták bé. Szomoru volna, ha erőt venne rajtunk, hisz mi együtt vállvetett munkával is alig álljuk meg a sarat. Hisz ha gazdasági életünk a kezdet kezdetét éli, az ipari fejlődés első fokban van, hogyha az osztálygyülölet jelszavai bedobatnak a közéletbe, hogyha mindig megakad a munka, nem azért, mert bizonyos anyagi érdekeket akarnak megvédeni a munkások, hanem azért, mert föl vannak izgatva, elvi ellenfelévé teszik a munkásokat a munkaadóknak: akkor fejlődésük meg fog akadni és életerős gazdasági fejlődésünk ki van zárva.

Életemből.*)

Irta: Jaszai Mari.

(Vége.)

Mint mondom, még ma is átsuhan bennem az az édes, győzedelmes érzés, amit afölött éreztem, hogy ni: én tudok olvasni. Ahányszor egy uj, idegen nyelvnek első lapját olvasva, szótár nélkül megértem, ilyenformát érzek: Ugy tetszik, mintha egy kőfal állna az utamban, melyen haladok és azon a kőfalon se ajtó, se rés, kis váratra azonban kitárul rajta egy kapu, tul pedig gyönyörüséges tájak, remek egyengetett utakkal és mind-mind az enyém, ameddig a szemem ellát . . .

Másnap ángyom leszedte kis udvara egyetlen fájának gyönyörü termését és elküldte velem Szőllősi tanitó urnak. Akkor ébredt föl bennem először megsértett igazságérzetem, persze csak csodálkozás formájában. Szőllősi tanitó ur az előtte való napon engemet iszonyuan megnádpálcázott, olyan cselekedetért, amiért, amikor elkövettem, dicséretet reméltem, mert szép pici fejkötőket raggattam össze papirosból az iskolában. Nem tudtam, hogy ott nem szabad. Csináltam ugy, ahogy az ángyomtól láttam, aki azzal kereste a kenyerét és igen büszke voltam rá.

Sokszor gondolok erre és kérdezem magamtól:

— Vajjon még ma is megverik a tanitók a kis leányokat ilyesmiért?

Én azt hiszem, beteg elfajulása lehet gonosz lények idegrendszerének, akik kinzott gyermekek sikoltozásában már gyönyörködnek, sőt szükséges nekik, mint a kinai tanitóknak.

Még egy apáca vert meg később Győrben, a harmadik osztályban ilyen irgalmatlanul és ilyen igaztalanul. Mert ami büntetésre okot adtam, azt a büntetést el is felejtettem.

Most következik második boldog érzésem története, ami életemnek is célt tüzött.

Legidősebb bátyám, aki iskolába járása mellett tanitással és irással is kereste meg a ruhazatára valót, egyszer, amint sebesen ir, odaszólt:

— Gyere csak, te kis lány, igen sürgős az irni valóm, diktálj.

— Nem tudok én azt, Miska bácsi kérem, nem tudom, mi az.

— Dehogy is nem tudsz, csak gyere, olvasd ezt hangosan, én pedig irom.

— Hát az a diktálás? Akkor tudok.

Hiszen én olvastam föl apánknak a szentek életéből, pedig én voltam a legkisebb, aki olvasni tudott a háznál. Azért is szánt apácának. Meg Simor győri püspök is azért mondta a legelső vizsgámon a fejedelemasszonynak:

— Das Kind hat Talent.

Amit én hazáig ismételtem, hogy apámtól megkérdezzem, mit jelent, de ő nem mondta meg azt hitte, azzal elkényeztet.

Én tehát »diktáltam« a bátyámnak, az a tolla meg repült. De csakhamar nem birtam a kiváncsiságommal, én félenken megkérdeztem, hógy mi az, amit én olvasok?

— Szindarab! — veti oda bátyám hirtelen és ir tovább. Ebből még kevesebbet tudtam. Egy kis idő mulva megint nekibátorodtam és tovább kérdeztem:

— Mi az a szindarab?

*) Mutatvány szerző »Tükröm« cimü munkájából. A könyv a kiváló müvésznő jóvoltából a József kir. herceg Szanatorium Egyesület javára jelent meg. Ára 3 korona.

Magyarországnak csak akkor van igazán jövője, hogyha le tudja győzni a felekezeti ellentéteket, hogyha le tudja győzni a szenvedélyek és a pártszellemek tulzásait és közösiteni tudja egy magasabb harmoniában: az össznemzet iránt való szeretetben. (Gr. A. Gy.)

A vallásos tevékenységnek a közéletben, a politikai ügyekben is érvényesülnie kell; de akik a közügyek terén tevékenyek, ne legyenek mások iránt jogtalanok és igazságtalanok. Főcélja legyen minden polgárnak, hogy az állam érdekeit a vallás-erkölcs éltető vére hassa át! Okos emberek között a nézeteltérés jobbára kikerülhetetlen; csak lelkök egyezzék, csak érzelmeik egyesüljenek, sohasem veszedelmes ez, soha kárára nincs az emberiségnek. (Dr. Samassa József biboros érsek.)

Legyenek fegyvereink mindig a szelidség, türelem és szeretet fegyverei, mert ezek részesülnek Jézus áldásában. Ha marakodunk, akkor nem vagyunk az ő tanitványai. Ilyen fegyverekkel az ellenségek szóktak küzdeni . . . Gondoljatok saját gyarlóságtokra, naponkint hányszor szorultok ti is embertársatok türelmére. (Dr. I. V.)

Népek karában mi vagy te.
Én népem, hősök nemzete?
Teremtés méhiben fogant-e
Több ilyen bűvölő rege?
Aldott s dicső vagy mindörökre!
Ami nagyot s merészet sziv akar,
Egy szóba van foglalva össze:
E szóba, hogy magyar.

Sápad nevednek hallatára
Az orv, az áruló, a lator:
De azt gyönyörrel átaljárja,
Kiben nemes sziv lángja forr.
(Komjáthy.)

Iskolaügyek.

1) A Szombathely-egyházmegyei r. k. Tanitóegyesület a Ferenc József Tanitók Házában a fölvételt biztositó alapitványára az 1910/11. iskolai évre pályázatot hirdet. Folyamodhatnak mindazon ifjak, akik a budapesti egyetemek, vagy egyéb fő és szakiskolák szorgalmas és példás magaviseletu hallgatói, akiknek apjok vagy anyjok mint tanár, tanitó, óvó vagy mint óvónő ezen tanitóegyesületnek és segitő osztályának legalább öt év óta tagja és Eötvös-alap jótéteményeire is jogosult. A kellőleg fölszerelt folyamodványok a tanitóegyesület elnökéhez Sárvárott f. é. junius 30-ig benyujtandók.

2) A néptanitók hivatalaik után járó jövedelmeikre nézve a községi adótól adómentesek. (1875. évi XXIX. t.-c. 27. §-a, megerősitve a közigazg. biróság 2753/898. sz. itéletével.) A néptanitói fizetéssel egységesen megállapitott kántori illetményekre semmiféle községi adót nem lehet kiróni. (Belügymin. 3799/1889. évi rendelet.) Lelkészek és tanitók által kizárólag hivataluk után élvezett javadalmaik pótadómentesek. (1886. évi XXII. t.-c. 138. §-a és vallás és közokt. miniszternek 17683/1895. sz. rendelete.)

3) Római kath. hitfelekezeti iskolaadót más községben lakó, de helyben birtokos r. k. hivek is tartoznak fizetni helyben levő birtokaik után. (Vallás és közokt. min. 1991. évi julius hó 25-én 29.166. sz. a. kelt rendelete.) Részvénytársaságok hitfelekezeti iskola céljaira meg nem adóztathatók. (Vallás és közokt. min. 1891. április 20-án 14.705 sz. a. kelt rendelete.)

4) A hitközségi iskolai adó viselésének kötelezettsége alól sem kegyuri tartozások teljesitése, sem ajándék, sem más községben való lakás, sem azon körülmény nem mentesit, hogy az adó bizonyos ideig nem követeltetett. A hozzájárulás az eddigi szokásnak megfelelőleg kötelező és az 1868. XXXVIII. t.-c. 35. §-ban megállapitott 5 százalékon tul is terjedhet. (Vallás és közokt. miniszter 1892. február 12-én 4763. sz. a. kelt rendelete.) Államhivatalnokok hitfelekezeti iskolai adó alól nem mentesek. (Vallás és közokt. miniszter 1887. évi junius 20-án 23.100 sz. rendelete.) Katonai személyekre és nyugdijasokra a hitfelekezeti iskolai adó kivethető. (Vallás és közokt. miniszter 1889. dec. 16-án 38.659. sz. a. kelt rendelete.)

5. Hitfelekezeti adóügyben, ha a a hitfelekezet autonom szervezettel nem bir, fölebbviteli hatóság a közigazgatósági bizottság. (Az 2876 évi VI és XXVIII. t.-c. elvei alapján a Vallás és közokt. min. 1880. december hó 30-án 54.578. sz rendelete.)

6. A tanitóképzés reformja. Zichy János gróf kultuszminiszter ez ügyben uj szabályzatot adott ki, amely az eddig tapasztalt sérelmeket orvosolni lesz hivatva: Az eddigi bajok abban a körülményben gyökeresztek, mig az 1868.évi 38. t.-c.-ben intézményileg szervezett tanitóképzés 42 év folyamán nagy és örvendetes fejlődésen ment keresztül, azalatt a képesitő vizsgálat rendje változatlanul megmaradt a törvény által négy évtized előtt kiszabott szük kere-

— A szindarab, oly történet, amit a szinészek eljátszanak.

— Hogyan? Hát felöltöznek, ki ennek, ki annak, aztán ugy tesznek, mintha igazán azok volnának.

Igy magyarázták meg nekem a szinészetet. De nekem nem is kellett ennél több. Abban a pillanatban megértettem a szinészet mivoltát és láttam egész jövendő sorsomat. Nyolc vagy kilenc esztendős voltam. Leirhatatlan érzés cikkázott rajtam át abban a pillanatban, olyan, amit sem leirni, sem elmondani nem voltam soha képes.

Különben is olyan szent titoknak tartottam egész életemen keresztül, hogy nem is magyaráztam.

Azt éreztem, hogy tüz lobog bennem, ami kimondhatatlanul édes. Az a tüz, az az édességek édessége futkosott egész testemben, minden porcikámban, mig minden csöpp véremnek, minden parányomnak, a fejem tetejétől a lábam ujjáig tudtul nem adta, hogy te, te olyan leszel, aki »ugy tesz«.

Nos, olyan is lettem, aki ugy tesz, mintha az volna, amiuek föl-fölöltözik, de arra fogadást merek ajánlani, hogy kacskaringósabb utakon még nem érte el a célját ember ezen a furcsa földgolyóbison. Ugy kapott minden izem, egész kicsi mivoltom, a szinészet fogalmán, tudatán, mint a delejjel telitett villámhárito a villamon. Igazán valamelyes komolyabb, nagyobb hivatásra lett volna méltó az a nagyszabásu előérzet, mint éppen az efemez szinészet.

Az volt tehát a szinészet, amit én öntudatlanul, addig is üztem az »uri« gyerekek mulattatására, minden vasárnap délután.

Kis Mari, — szokták volt mondani, a Karray gyerekek valamelyik függő képre mutatva — nézd, ez meghalt!

Nekem sem kellett több, elkezdtem én az előtt a kép előtt jajgatni, sirni, zokogni, hajamat tépni és magamat annak rendje és módja szerint a földhöz verni mindaddig, mig csak valamennyi velem nem sirt és a jó Vörös Lidia urnő, a nagynénjük meg nem sokalta és azt nem mondta:

— No, no, elég már kis leány, ne sirj: nézd, emez itt még él.

És én negyven esztendővel a Csiky remek forditása előtt olyan elektra 4-ik felvonását rögtönöztem, hogy öt perc alatt az egész gyereksereg velem kacagott és táncolt s ujongott! Nos igen, tudom, hogy ez velem született talentum volt a szinészetre. Isten neki! Ha szobrász, iró, festőművész nem lehetek, ha az alkotás tehetsége nem adatott meg, csakis szinészi, hát ezt is köszönöm, ez is jobb a semminél. Még azelőtt száz meg száz kisebb-nagyobb godörbe bugdácsoltam bele, amelyek egyike még odahaza ért, az apai háznál, tehát tizenkétéves koromig és ez az a harmadik örömteljes érzésem, amit még elmondani igértem.

Az egyik ágy végében, egy ruhásládán kucorogtam hetekig. Mert a szegény embereknél csak az fekszik ágyban, akihez már orvost hivnak. A szomszédok néha benéztek, ritkán egy-egy falusi rokon és a legegyszerübb legközönbösebb szavakban tárgyalták a halálomat. Mert vért hánytam és össze voltam törve-zuzva. Hogy az édesapám vert halálra, hogy rajtam, a mellemen tipródott, mig orromon, a számon a vér ömlött és azóta attól hánytam vért, — azon senki meg nem ütközött, épp ugy nem, mint én magam. Mivel ő mondta, tehát természetesnek találtam, hogy halálos bünt követtem el azzal, hogy

tekben. Ennek természetesen következménye az lett, hogy minél nagyobb lendületet vett a tanitóképzés, annál visszásabb helyzetbe jutott a képesitő-vizsgálati eljárás. A jelölteknek nem kevesebb, mint 23 tantárgyból kellett egyszerre vizsgázniok stb. Az ujitás abban áll, hogy mire a jelöltek elvégzik a négy évfolyamot, vizsgáznak az összes tantárgyakból, de nem egyszerre, hanem formális képesitő vizsgálatnak vetteinek alá minden tantárgyból abban az osztályban, amelyben a tantárgy tárgyköre befejeződik. Igy aztán a befejező tanképesitő vizsgálatra csak tiz tantárgy marad, amelyek által ezen vizsgálatnak szakszerii és magyar nemzeti jellege domborodik ki. A többi tantárgyak osztályzata azután az osztály bizonyitványokból vétetik át az oklevélbe.

HIREK.

Előfizetőinkhez. Lapunk szerdán megjelent rendkivüli kiadását vidéki előfizetőink részére idemellékelten küldjük meg.

Választás után. Egyrészről a nagy lelkesedést, másrészről a nagy elkeseredést és csalódást keltő választas lefolyásáról rendkivüli kiadásunkban már beszámoltunk. Ezuttal csupán az ezekután történt eseményeket emlitjük meg. A kerület kikiáltott uj képviselőjét, dr. Ostffy L jost egetverő örömnyilvánitással ünnepeltek hivei. Az érte menő küldöttség vállra kapva hozta a választás szinhelyére, ahol a mandatum átvétele után beszédet intézett a néphez. A Maróthysták (ha ugyan volt ilyen a tömegben) e beszédből meggyőződhettek arról, hogy képviselőnk korántsem viseltetik irántuk oly rosszindulattal és gyülölettel, mint amilyen haragot és ellenszenvet ők juttattak iránta kifejezésre. Ostffy kifejtette, hogy jövőben előtte minden választó egyforma lesz. bajukban, ha őt felkeresik, a pártállás tekintetbe vétele nélkül tehetségéhez mérten segiteni, támogatni fogja. Igy cselekszik minden nemesen gondolkozó ellenfél, igy beszél és érez minden nemesszivü férfiu. Nem kell tehat senkinek aggódni a felett, hogy ezek után a bosszu és megtorlás ideje következik, ellenkezőleg, a kellemes tapasztalat azt fogja mutatni, hogy benne védő és mindannyiunk érdekeit szivén viselő angyalunkra találtunk. — A választók nagy zöme ezek után szétoszlott és boldogitó érzelmeik megpecsételésére másnapig tartó ivászatot rendeztek.

Eljegyzés. Kiss Mariska urleányt tegnap jegyezte el Repceszentgyörgyön Fülöp Lajos kemenesmagasi malomtulajdonos.

Ostffy ünneplése. Tegnapelőtt váratlan, de annál feleinelőbb és jóleső meglepetés érte uj képviselőnket, dr. Ostffy Lajost. Reggel Szombathelyre érve, a vármegye tisztviselői a vasuti pályaudvarra testületileg kivonult eléje, hogy elsők legyenek azok között, akik szeretett hivatalnoktársukat képviselővé történt megválasztatása alkalmából üdvözöljék. A kitüntető aktusnak az utazó nagyközönség is tanuja volt.

Tüzrendészeti vizsgálat. A helybeli szolgabiróság megbizta Pálovits József tüzrendészeti felügyelőt, hogy az évenként szokásos vizsgálatot tartsa meg. Ezek folytán a tüzrendészeti vizsgálatok az alábbi sorrendben tartatnak meg: Junius 12-én délután 1 órakor Felsőmesteriben, 2 órakor Alsómesteriben, 4 órakor Izsákfán, 6 órakor Ságon. Junius 19-én d. u.: 1 órakor Tokorcson, 2 órakor Simonyiban, 4 órakor Kemenesmihályfán. 5 órakor Sömjénben, 6 órakor Kemenesszentmartonban. Junius 26-án délután: fél 2 órakor Vönöckön, 4 órakor Kemenesmagasiban, 6 órakor Szergényben. Julius 3-án reggel 7 órakor Mersevátoo, délután 5 órakor Czelldömölkön.

Merkly Ede †

Tegnap este 7 órakor megkondult a lélekharang, melynek hangja azt a nagy szomoruságot és bánatot hirdette, ami egy nagyszámu és odaadóan szerető családnak szivében támadt, a Merkly családban. Oly hátborzongatóan csendül a kis harang, ha egy nagy, közszeretetnek örvendő férfiu utolsó utjában szólal meg. Merkly Ede máv. főmozdonyvezető, a koronás ezüst érdem keresztulajdonosa, vette kezébe a vandrbotot, hogy ebből a gyarló földi életből átkeljen a boldogultak ösvényen abba az örökkévalóságba, ahol a példás életet élt földiek számára végtelen a lét és az üdv. A megboldogultat 55 éves korában ragadta ki szerető családjából a kérlelhetetlen halál, de vigasz lehet az utána siróknak az a tény, hogy a bölcs Mindenható őt jobbján fogadja az örök világosság fényében. Temetése hétfőn délután 4 órakor megy végbe.

Helyreigazitás. Szerdán külön kiadásban megjelent lapunkban Berzsenyi Dezső választási elnököt tévesen pártelnöknek neveztük. Ezt a tévedést itt helyreigazitjuk.

Fáklyásmenet Ostffynak. Alig esett keresztül dr. Ostffy Lajos megválasztatása alkalmából a városunkban tiszteletére rendezett ünnepségeken, Ostffyasszonyfán csütörtökön este máris egy másik triumphus érte. Községének és Csöngének lelkes választópolgárai az alkony beálltával száz és száz lampiont gyujtottak és azokat fehér ruhás leányok vitték zene és óriás néptömeg kisérettel az uj képviselő elé. A menetet Niczky gróf vezette a saját kastélyától kiindulólag Ostffy várkastélyáig. Itt a gróf lelkes beszéddel üdvözölte a vár ablakaban megjelent képviselőt. Ostffy remek beszédébe, amit a néphez intézett, beleöntötte mindama boldogitó érzéseket, melyek megválasztatása alkalmából szivében támadtak; egyszersmind felolvasta Kossuth Ferencnek hozzá intézett üdvözlő táviratát is.

Végzetes fürdés. Szalay Géza vasuti mozdonyfütő 20 éves József fia, aki maga is a helybeli vasuti fütőháznal géplakatos volt, tegnap este 5 óra tájban kiment fürödni a pályaudvar mögötti tóba. Fürdésközben azonban annyira kimerült, hogy hirtelen erejét vesztve, őt a parton néző Horváth István vasuti lakatoshoz kiáltott, hogy mentse ki, mert már nem tud uszni. Horváth rögtön belevetette magát a vizbe, a fuldoklót el is érte s egy darabig hozta is magaután, de utközben véletlenül elereszteltte őt s igy Szalay rögtön alámerült. Midőn e sorokat irjuk, 5—6 ember keresi — kutatja a szerencsétlen fiatalembert a mély tó fenekén.

A honunkat érdekló képviselőválasztásokról az alábbiakban számolunk be: Sárvárott leadatott összesen 2328 szavazat, ebből kapott Huszár Károly 1363, Széll Ödön 686, dr. Svastits Zoltán 279 szavazatot. Huszár Károly tehát 199 abszolut többséggel a sárvári választókerület országgyülési képviselőjévé megválasztatott. — Fölsőőrött Gueth Gyula nemzeti munkapártit egyhangulag választották meg. — Sopronban Solymossy Ödön munkapárti óriási többséggel győzött Csizmazia Justh-pártival szemben. — Rumban dr. Varga Gábor munkapártit választották meg Buzáth Ferenc néppártival szemben. — Alsólendván Fuss munkapárti győzött Nyáry Béla néppárti ellenében. — Zalaegerszegen Batthyány Pál gróf Justpártit megválasztották Farkas József néppárti ellenében. — Szentgotthárdon Széll Kálmán pártonkivüli 67-est megválasztották. — Kőszegen Scherr-Thoss néppártit három szótöbbséggel megválasztották Lachne Hugó Juszth-párti ellenében. — Szombathelyen Székely Ferenc igazságügyminiszter Baránszky Gyula ellenében képviselővé választatott. — Körmenden Beck Lajos 803 szótöbbséggel megválasztatott Just-párti programmal. — A németujvári kerületben Széll Ignaccal szemben Simonyi-Semadam Sándor 188 szótöbbséggel megválasztatott. — Muraszombatban Hartner Géza Just-párti jelölt több mint 500 szótöbbséggel győzött Radó Lajos munkapartival szemben.

---

elszöktem egy este a szinházba Szinházba szöktem és azért meg akart ölni Szent József. Igy hivták, mert ács és igen szentéletü volt.

Nos, mikor én azt meghallottam, hogy meghalok! Nem volt olyan boldog gyermek több, mint a kis Ács Mari! Milyen boldog voltam! Csak a menyországról, angyalokról és Máriáról álmodtam.

Egyszóval, nem hiába állitom én, hogy a nyomorult gyermek századrészben sem olyan szerencsétlen, mint a nyomorult öreg, ki már tudja, hogy mi történik vele.

Ez volt az életemnek harmadik és leggyönyörübb érzése. Ezekből hozzávetőleg, elképzelheti, aki ezt olvassa, hogy honnan jöttem én.

Kis hija volt, hogy első szinházba-menetelemért nem fizettem az életemmel.

Szerencsémre elég korán észrevettem, hogy a tehetség csak olyan fegyver a pályámon, mint az á petrencerud, amihez az ember a kis szénáját erősiti. Hogy szénát kell gyüjteni. Tanulni kell. Félek még most is, — gyüjtögetek még ma is.

Meghalni nem akarok addig, mig nálunk is fel nem állitják a krematóriumot, a halottégetőt.

Azt óhajtom, hogy elégessenek, sőt, hogy faragjanak jó budapesti erkölcsök szerint az »égetni való vénasszonyokról« szóló, minél megérdemeltebb vicceket halálomkor, vagyis minél későbben történjék az, például: olyanformán, mint a Józsi öcsém irja: »Érd meg a száz esztendőt és akkor halj meg szépen az én karomban«. Ezzel egyuttal magamagának is megkivánja a 90 esztendőcskéjét. Azt hiszi, hogyha az enyémmel együtt kéri, ezen kis protekció révén ő is megkapja, mert a falusiak azt hiszik, hogy mi fővárosiak még az Uristenhez is közelebb férköztünk, mint ők. Isten neki, szakadjon rám a jó és rossz élcek özöne. — Rajta leszek, hogy minél inkább rászolgáljak ama bizonyos, olcsó jelzőre, csak tüz emésszen meg, hirtelen, ne a lassu, hideg föld sötétje.

Ha ezt megérhetném, akkor örömest mondanám el: »Dalma, az Avarok utolsó kagánja« szerzőjével (ez volt az első szindarab, amiből megtudtam, hogy mi a szinészet) amit egy másik szindarabjában mond:

— Az élet szép volt, megfizettünk érte; a halál szép lesz, azt megérdemeljük.

A kapuvár—dévecseri vasut. A kereskedelmi miniszter dr. Porkoláb Mihály celldömölki ügyvédnek a kapuvár—dévecseri vasut vonal kiépítésére az előmunkálati engedelyt egy évre megadta.

Az amerikai kettős könyvviteli mód a gyakorlatban cim alatt áttekinthető kézikönyv jelenik meg legközelebb László Vimos vasgyári főkönyvelőtől. — Az »amerikai kettős könyvviteli mód«-ról magyar szakkönyv alig van és idegen nyelvű szakkönyvekre voltak utalva azok, akik ezzel megismerkedni akartak Az amerikai könyvviteli mód a gyakorlatban már annyira tért hóditott, hogy szükséges minden könyvvezetőnek, kereskedőnek, vállalkozónak megismerkedni ezzel. E könyv tartalmazni fogja két havi üzletmenetnek teljes kidolgozását szemléltető módon a gyakorlatban előfordulo több változatban, rövid magyarázó rész kiséretében, ugy hogy az érdeklődőnek alkalmat nyujt egy könyvből az amerikai mod egész lényegével megismerkedni. Szaktekintélyek e műről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. A könyv a »Zala nyomda részvénytársaságnál Nagykanizsán« jelenik meg. Ára 5 K.

Mark Twain világhirü amerikai humoristáról 75 éves korában történt elhunyta alkalmából sokat irnak most a lapok. Ő 1899. március hónapjában Budapesten is járt feleségével és egyik leányával. Az irok Otthonába is ellátogatott a ritka vendég és ott, esetleg éppen akkor Budapesten lévén, e lap szerkesztőjének is szerencséje volt őt látni, amint Rákosi Jenő az Otthonban üdvözölte. A Lipótvárosi Kaszinóban több apró történetet beszélt el életéből, amikor megtudtuk, hogy egyszer tanitói katedran is ült vagy állott Maga beszélte el következőképpen:

Egyszer egy vasárnapi iskolába kellett előadást tartanom. Sohasem probaltam az ilyesmit, de tudtam, hogy illik, ha az ember a sajat életéből mond el valami szép dolgot és ebből levonja a morált.

Rövid gondolkozás után a következő sikerült beszédet intéztem a fiukhoz:

— Fiuk! Minden bün ugyszólvan tanitás, mert ha egy bünt elkövetünk, az bizonyos impresziót hagy bennünk, ugy hogy azt a bünt többé nem követjük el, csak egyebeket. Ez, hogy ugy mondjam, az erkölcsi himlőoltás. Legjobb persze, ha az ember hamar elkövetí az összes bünöket, hogy aztán egy se maradjoni a mit elkövethetne. Igy bizonyosan üdvözül . . .

Az én első lopásom egy gyönyörü nyári délután esett meg a Mississippi mentén. Egy farmertől elloptam egy hatalmas görögdinnyét. Hogy loptam, ez voltaképpen szigoru kifejezés. Mondjuk inkább, hogy elemeltem. A mint nyugalmas révbe vonulok vele és fölbontom, hát azt látom, hogy a dinnye éretlen. Éretlen, fiuk! Rögtön gondolkozni kezdtem, — a gondolkozás már a javulás utja — hogy mit tesz ilyen esetben egy magasröptü gondolkozásu, tisztalelkü ifju, mit tett volna például George Waschington, az egyetlen amerikai,a ki sohasem hazudott? Mit? Hát visszaviszi ezt a zöld dinnyét. világos! En is ezt fogom tenni. És a mikor ezt elhatároztam, olyan erkölcsi megnyugvás kelt a lelkemben, fiuk, hogy azt el se lehet mondani, azt érezni kell. Ebben a szép lelki megnyuvásban mentem vissza a farmerhez és visszaadtam neki az éretlen dinnyét.

— Szégyelje magát, — mondottam neki. Ilyen dinnyét ad el maga a gyanutlan idegennek. Nézze, milyen zöld!

A farmer megnézte, milyen zöld; nagyon szegyelte magát és megigérte, hogy többé nem tart ilyen dinnyét. Ezt az igéretét meg is tartotta és idővel oly derék ember lett belőle, hogy szinte csoda. Igy mentettem meg egy egyszerü cselekedettel annak a farmernek a lelki üdvösségét.

Ebből láthatjatok, fiuk, hogy a jo tett mindig meghozza a maga gyümölcsét.

Kedves jele et. Lapunk muit számában megemlékeztünk a keszthelyi fényes ünnepségről, amelyen az élő zeneszerzőknek talán legnagyobbikát, világhirü Goldmark Károly hazánkfiát ünnepelték, akit a nagy tehetségen kivül a sors egy másik ritka adományban is részesitett: a hosszu, nyolcvan éves élettel, erőteljes öregséggel. Hazánk legrégibb, de meg mindig legjobb, legszebb és legtartalmasabb képes hetifolyóirata, a Vasarnapi Ujság első helyen közli a hirneves öreg zeneszerző kitünő arcképét és még az ünnep lefolyásáról fölvett néhány gyönyörü és megkapó képet, ezek közt azt a jelenetet, midőn Goldmark az emléktábla leleplezési ünnepere Berkes Ottó premontrei kanonok s gimnáziumi igazgató kiséretében megerkezik. Mily nagyszerü, mily megható és kedves jelenet volt az! Lám, a tudós, a nagymüveltségü és előkelő egyházférfiui és iga gatónár kalaplevéve vezeti az öreg zeneköltőt, akiknek édes atyja valamikor Keszthelyen egy egyszerü, de becsületes szatócs volt.

Mikszáth Kálmán halála. A magyar irodalomnak nagy gyasza van. Meghalt Mikszáth, aki legnagyobb irónk volt Jókai után. Pünkösdkor ünnepelték nagyszerü lennyel és pompával negyven éves irói jubileumat, egy hét se telt el és már halottá lett a nagy költő, a boldog ember, amint magát nevezte, mikor a nemzeti kiüntetésekkel elhalmozták. A király a Szent István-rend keresztjével tüntette ki. A képviselőválasztási izgalmak öltek meg. Elment Mármarosszigetre, ahol felleptették. Falurol, falura járt, beszedet mondott s a nagy izgalomban tönkre tette magát. Allami költségen temetik el az ország osztatlan gyásza közepette. Legnagyobb elő irónk volt. Nevet a külföld is magasztalta, mert müvelt minden nyelvre leforditották. Irt néhány ifjuságí müvet is, melyek szintén kedveltségnek örvendenek.

Az idegesség korszakát éljük és ma, midőn a gyors cselekvés fórugoja a haladásnak, mindenkinek futnia kell, gyors tempoban kell célja felé iramodnia. Idegesen szaladunk, elfáradunk és gyakran elfeledjük, hogy a gyors elfáradásnak mily egyszerü módon tudnánk gátat vetni. Tudjuk, hogy a szilárd, kemény anyagu tárgyon való menetelés rázkódást okoz, és az idegeket támadja. A mikor kocsin megyünk, ezert keressük a gumikerekü és szerencsére itt van már az az idő, amikor a gyalogjáró is élvezheti a gummianyag kiváló tulajdonságának, a rugalmasságnak óriási előnyeit. Ezt azonban csak oly módon érhetjük el, ha nem járunk el felületesen, mert miként mindenben, ebben is megteremtette kifejlődött forgalmunk a látszólagosan azonos, de tényleg csak hiányosan pótló olcsóbb anyagokat. A cipősarok csak akkor felelhet meg hivatásának, ha alapanyaga a valódi nyers kaucsuk, amely szivósága következtében szinte korlátlan tartósságot biztosit, bámulatos rugalmassága által pedig igazán nyujtja is a várt előnyöket. Nem szabad bármi hangzatos nevü, külföldi eredetnek látszatát keltő terméket elfogadnunk, hanem vessük emlékezetünkbe a »Palma« szót és követeljük lábbeli szállitóinktól, hogy csakis ezen felirással ellátott valódi kaucsuk cipősarkot adjon.

Repülőgépek versenye. Nagyszerünek igérkezik a budapesti repülőverseny, mely junius 5-től 15-ig fog tartani. 51 külföldi híres repülőgéppel repülnek a feltalálóik, ami példátlan dolog idáig a versenyek történetében. Legérdekesebb a dologban az, hogy öt magyar repülőgép is jelentkezett. A versenyekre óriási előkészületek történtek.

Felvétel a pápai ref. leánynevelőintézetbe. A pápai ref. leánynevelő-intézet (polgári leányiskola és tanitónőképző) internátusába junius hó 25-ig kell felvételért folyamodni. Az internátusi ellátási dij 500 K, felkedvezmenyes dij 450 K, kedvezményes dij 400 K, mely utóbbi kedvezményekben ref. vallásu, szegénysorsu, jómagaviselettü és szorgalmas növendekek, elsősorban a dunántuli egyházkerületbeli lelkész- és tanitó-leányok részesülhetnek. Első alkalommal történő jelentkezésnél a felvételi kérvényhez csatolandók: 1. születési-, 2. ujraoltási-, 3. polgári iskolai felvételért folyamodóknál négy elemi, tanitónőképzőbe folyamodóknál négy polgári, vagy felsőbb leányiskolai osztály elvégzését igazoló bizonyitvány, 4. tanitónőképzőbe pályázóknál ezenkivül a lelki és testi épséget igazoló bizonyitvány. A kérvények a nt. és tek. főiskolai igazgatótanácshoz intézendők s az intézet igazgatoságához Pápára küldendők.

Gyermekszépségversenyt rendez juliusi számában a Budapesti Illusztrált Szalon Lapok szerkesztősége. 100 fiucska és 100 legszebb leányka arcképét közli remek reprödukcióban a kiváló gonddal szerkesztett és pompásan kiállitott folyóirat és 200 szebbnél szebb ajándékot ad a jury által kiválasz ott legszebb gyermekeknek. A pályázatban mindenki résztvehet. Az eredeti arcképek hátára irandó a gyermek neve és életkora, a szülő neve, foglalkozása és lakhelye. Lehetőleg jó képek a következő cimre küldendők: A Budapesti Illusztrált Szalon Lapok szerkesztőségének, Simonyi Miksa urnak, Budapest, VIII. Aggteleki-utca 10.

Egy gróf, aki szatócs. Max graf von Taufkirchen a szép, hangzatos neve annak a grófnak, aki Frankfurt városában boltot nyitott és a bolt ajtaja fölé kiirta az egész cimét. Volt is vonzó ereje annál inkább, mert tudta a közönség a grófi szatócsról, hogy becsületes kalmár, akinek nincsenek latifundiumai, ellenben hét gyermekkel megáldott szegény családapa. Pénztárosnőt sem alkalmazott és vagyontalan ember létére bizonyára nem ajándékozhatott barátainak teát, konyakot, rumot, sütemenyt. Maga és családja tagjai szolgálták ki a vevő publikumot. Azonban nem sokáig ékeskedhetett boltja fölött a hangzatos fölirat: a német nemesi törvény teljes szigorusságát alkalmazták ellene, eltiltván őt a grófi cim használatától. Lett belőle egyszerü polgár és még egyszerübb szatócs. Talán mint ilyennek Frankfurtban mégis lesz becsülete: folytathatja kalmárkodását guny nélkül s annal jobban vásárolják tőle a konyakot, a teat, a rumot meg a piskótát; ha azonban kénytelen lenne boltját bezárni, jöjjön el Magyarországba, de ne szatócsnak, hanem cuculistának.

Nyugodt uri otthont igénylő hölgyeknek rövidebb-hosszabb ideig való tartózkodásra különösen alkalmas »A Kath. Háziasszonyok Országos Szövetsége« által föntartott pensió Budapesten a Váci-utcában 18. sz. alatt, a belváros közepén, amely minden igényt kielégit. Arak: 1) ellátás nélkül: nagy szoba egy személy részére 6 kor, két szem. részére 9 kor, harommra 12 kor. Kisebb udvari szoba egy szem. 5 kor, két személynek 7 kor. — Udvari szoba két személy részére 7 kor, egy részére 4 korona, 2) teljes ellátással: nagy udvari szoba 3 szem. egyenkint 7 kor, kettőnek 8—8, egynek 10 korona. Udvari szoba egynek 10 kor. kettőnek 7—7 kor. Udvari szoba egynek 7 kor, kettőnek 6—6 korona. Havi pensió a szobák nagysága szerint egy vagy több személyre. Levélbeli megkeresések a Kath. Háziasszonyok Orsz. Szövetsége igazgatónőjéhez Budapest, Váci utca 18. sz. alá itézendők.

Jubiláló Dalegyesület. Amint benünket értesitenek, az ország dalegyesületeinek Nestora, az »Apatini férfi Dalárda« f. évi Augusztus hó 20. és 21-én nagy dalversenynyel egybekötött 50 éves jubileumi ünnepséget ül.

Aki tudja azt, hogy mit jelent az egy dalos egyesületnek 50 évet megérni, az mél-

tányolni is tudja ezen ünnepély kiváló hordereje. Tudjuk jól, hogy mily sokszor találkozik rideg fogadtatásra a művészetek ezen ága a nagy közönségnél s ennek folytán mily óriási küszködésbe kerül a létfentartás. Ha még hozza vesszük azt, hogy az imént emlitett jubiláló dalárda életének java része az elnyomatás azon korszakába esik, amikor a publikum minden közcélu egyesület iránt apatikus volt, ugy kétszeresen méltányolnunk kell azt az energiát, a mely ezt az egyesületet fentartotta Ha figyelembe vesszük még azon körülményt is, hogy egy német ajku községben vállalkozott ez az egyesület a magyar dal müvelésére s vitte azt diadalra, ugy meg kell hajolnunk az egyesület előtt s ünnepélyüktől mar csak azért sem szabad elmaradnunk, hogy megmutassuk azt, miszerint minden a magyarságért folyó küzdelemben mi is részt kérünk s azt támogatni kötelességünk.

Felhivjuk tehát dalos egyesületeinket, hogy az ünnepélyen — amely nagyarányunak igérkezik — okvetlen részt vegyenek.

Az egyesület gondoskodott kiváló szép verseny díjakról: Ezüst tömör Apolló szobor, Nagy babér koszoru, vert ezüst Lira, nagy ezüst pohár stb. gondoskodni fog ingyen elszállásolásáról,hajó vagy vasuti kedvezményes jegyekről, a vasut vagy hajó állomásokrol ingyenes elszállitásról. Lesz tombola-estély szinelőadás,hangverseny,dunai disz-csónakázás, kirándulások, stb. egy szóval a részletes programm oly dus és tartalmas, hogy a résztvevők kellemesen fogják az időt eltölteni és bizonyara a dalárda mindent el fog követni, hogy a résztvevők onnan kedves emlekkel távoznak el.

Már az is bizonyitja az ünnepély nagy szabásu voltát, hogy az ország összes törvényhatóságait, rendezett tanácsu városait, fő és alispánjait és az ország összes dalegyesületeit is meghivta.

Figyelmebe ajánljuk tehát az ünnepélyt a meghivottaknak.Azokat a dalosegyesületeket, a melyek tévedésből vagy a meghivónak a postán történt elhányódása folytán meghivót nem kaptak, ezuttal hivja meg az egyesület, kérvén a jelentkezést (azt is, hogy versenyezni fog-e vagy se és mily darabbal) 1910 évi junius hó 15 ig beküldeni.

Vadházasságban élő iskolakötelesek. A torontálmegyei Révaujfalu község iskolaszéke, mint onnan jelentik nekünk, az ismittlőiskolai tankötelesek iskoláztatását ellenőrizve, négy leánynövendék szüleit pénzbirsággal sujtotta. Erre a négy leánynövendék megjelent az iskolaszék előtt, fölmentését kérte azon a cimen, hogy férjnél vannak s igy iskolalátogatásra nem szorithatók. Az iskolaszék megvizsgálta a dolgot s akkor kiderült, hogy a leányok valóban férjnél vannak, de törvénytelen házasságban élnek. Az iskolaszék nem tudott dönteni s igy a dolog a tanügyi hatósághoz került, a mely most dönteni fog, hogy a vadházasság fölmenti-e a tankötelest az iskolalátogatás kötelezettsége alól.

A világ legnagyobb farmja. Természetesen Amerikában van ez a farm, még pedig a mexikói Chihuahua államban. Nyolc millió holdnyi földbirtok ez, melynek hossza észak déli irányban kétszáz, szélessége szazötven angol mértföld. Tulajdonosa, don Lius Terrazas, több mint egy millió szarvasmarhát, hétszázezer juhot és százezer lovat mondhat a magaénak, mely óriási jószágállomány ápolására egész kis hadseregre van szükség. A birtokon évenkint százötvenezer marhát és százezer juhot vágnak le, melyeknek husát a birtokhoz tartozó konzervgyár dolgozza fel. Terrazas ur lakóháza két millió dolár költséggel épült és benne a házigazdának ötszáz vendéget ellátni a legkisebb gondjába sem kerül. Magában a kastélyban több mint száz férficseléd talál munkát, az istállók és a kertek pedig olyan pompásak, hogy egy fejedelem is megirigyelhetné.

CSARNOK.

Fájdalmas-e a meghalás?

Nothnagel bécsi professzor véleménye.

Mit érez a földi halandó a meghalás alatt? Mit szenved azokban a napokban, órákban, vagy percekben, melyeket az utolsóknak nevezünk?Fizikailag fájdalmas, kinos a meghalás? Erre a kérdésre a feleletet sem a költő fantáziája, sem a bölcselkedő töprengése nem adhatja meg: egyedül csak a természet egyszerü, hü megfigyelése. Mikor az ütközet hevétől lelkesült vezért, kinek minden gondolata csak egy tárgyra van szegezve, a golyó hirtelen homlokán találja s azonnal megöli, akkor a halál teljesen fájdalom nélkül való, az elesett még abban a pillanatban sem érzet semmit, mikor a golyó testébe furódott Mert a golyó repülési sebessége nagyobb, mint az idegek vezetőképessége s a halál beáll még mielőtt a fájdalom érzését az idegek kiváltották volna. Gyakran figyelmeztette arra, hogy megsérült; a golyót nem érzi, a fájdalom csak később áll be.

Kétségtelen, hogy van haldokló, akinek az utolsó pillanatig szenvednie kell, bár a valóban utolsó pillanatok nála is öntudatlanságban folynak. De az ilyen esetek csak kivételesek s megitélésüknél az általunk felvetett kérdéssel kapcsolatban meg kell állapitanunk azt a tényt, hogy még az ekkor jelentkező fájdalmak sem tartoznak hozzá a meghaláshoz, hanem csak a betegség lefolyásának tünetei; nem a meghalás a kinos, hanem a betegség.

Az élet hatalmas ösztöne, a meghalás elkerülhetetlen szükségessége: hogyan hidalja át a természet e lángoló, e sziklakemény két ellentétet? Ó, a természet nagy művész! Ha működése mindig érvényre jutna, ha nem volna legtöbbször megakadályozva szabad cselekvésében, nagyságának és jóságának még jobban tudatára jutnánk.

— Mit érez? — kérdezték a százesztendős Fontenelleit, mikor haldoklott.

— Semmit, csak azt, hogy nehezemre esnék még tovább élni.

S mikor Brillatt-Saverin egy kilencvenhárom éves haldokló rokonának vizet nyujtott, az aggastyán igy szólt:

— Köszönöm ezt az utolsó szivességét; ha megöregethetsz ugy mint én, be fogod látni, hogy a halál épp oly szükséges az embernek, mint az alvás.

A szervezet elhervad, képtelen lesz a táplálkozásra; minden funkciói lustább, fáradtabb lesz s ezzel az életösztön is gyengül, elalszik. Ebben rejlik a titka annak, hogy miért alszunk el szeliden és békésen a földi lét valódi természetes végén; itt nincs szükség etikai behatásokra s vallásos fogalmakra sem, hogy a meghalás kivetkőzzék borzalmas voltából. A fájdalmat mutató tagletjétsek, a görcsös vonaglás, sőt maga a tüdőnek borzasztó hörgése is csak előttünk tünik fel iszonyunak, a haldokló nem érzi azokat, mert abba az apatikus állapotba jut, melyben minden külső behatás csak csökkent energiával, vagy egyáltalában nem érezhető; s ha esetleg a halál a tiszta öntudat állapotában áll be, ami aránylag ritkán történik, akkor az élet fonala hirtelen s erőszakosan szakad ketté — a szív egy hirtelen bénulassa s a mutató megáll.

A fizikai halál iszonyattal körülszőtt kinjai csak képzeletben élnek. Valóban csak igen ritka esetben rémes a meghalás s éppen ezeket az eseteket maga az ember okozza embertársainak: a tüzzel való kivégzést s a kinpadon való halált. A természet maga sokkal irgalmasabb szivü, mint az ember.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közlöttekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.)

Nyilatkozat

A választás napján délután $^{1}/_{2}6$ óra tájban hivatalomba igyekeztem, hogy ott az aznapi teendőimet még elvégezzem A pályaudvar területén két vasutas neje várta a vonatról érkezendő férjét. Egyikőjük azt kérdezte tőlem, mikor érkezik meg a férje s miután magam sem tudtam azt, hogy a késésben levő vonat, amelyen érkezniök kellett, hol jár, odasiettem a berobogott székesfehérvári személyvonat vezetőjéhez megkérdezendő,hogy hol hagyták el a férjeket hozó tehervonatot.A válasz az volt, hogy Tüs, kevár állomáson. Ebben a pillanatban előttem terem Hofhauser Sándor nyug. máv. főellenőr teljes kortes ornátusban és ráem rival, hogyhogyan és mi jogon merek én itt korteskedni. Bár nem tartoztam volna e brutális fellépésü urnak választ adni, mégis megadtam, mert távol állott tőlem a korteskedés és hogy én csupán az érdeklődő asszony iránti kötelességből cselekedtem. Ez részemről csak udvariassági tény volt. A felhevülés okozta választási dühtől ő mentségemet talán nem is hallotta, vagy talán nem is akarta tudomásul venni, olyan végtelen patáliát csapott, amit a botránytól már megkülönböztetni nem is lehet. Közben láttam az is, hogy kezét ökölbe szoritja s kész volt már a tettlegességre is. Ebben a pillanatban rohan oda egy egy egész raj Maróthy-kortes Kővári Mihály nyugalmazott kalauz élén és ez utóbbi öklét emelte reám. Látva a veszedelmet, de a botrányt is szégyenleltem, kénytelen voltam meghátrálni. Hoffhauser utánam kapott kezével, hogy megragadjon, Kővári pedig utánam iramodott, hogy elfogjon. Minthogy ez nem sikerült, utánam minden féle becsületsértő szavat kiáltoztak és ez utóbbi két követ dobott felém szitkok kiséretében.

Kijelentem, hogy én nem korteskedtem, mert az a két vasutas, kikel nejeik vártak, testestul-lelkestül Ostffy-pártiak voltak, ezeket ugy sem tudták volna ezek a kuruc urak megvásárolni. De hogy ők a pályaudvar területén, tehát ahová belépni, de ott kortestanyát ütni annál kevésbé volt joguk, egész napon at erőszakos módon korteskedtek, az való tény. És ők kérdezik tőlem, hogyan merek ott korteskedni. No majd a választ meg fogják később tudni.

Csoke Gyula.

Nyilatkozat.

Alulirott az itt keringő mindenféle hireket, melyek a most lezajlott képviselőválasztásból kifolyólag személyemet illetőleg forgalomba hozattak, közönséges koholmányoknak nyilvánitom.

Én sem az egyik, sem a másik pártnál kortesszolgálatokat nem teljesitettem, csupán egyéni meggyőződésemből kifolyólag dr. Ostffy Lajosra már délelőtt 9 órakor szavazatomat leadtam s a választás szinhelyéről hivatalos helyiségembe távoztam dolgaimat végezni. Onnét a déli órákba haza, lakásomra akartam távozni, amely alkalommal mindkét párt részéről majdnem insultusok áldozatává lettem és pedig az Ostffy-párton azért, mert Huss Gyula ur személyével némi hasonlatossággal birván, vele összetévesztettek; a Maróthy-párton pedig azért, mert az ut lakásomra azon keresztül vezetett s az ottani indulatokban bennem valami ellenkorest véltek felfedezni.

De különben is mint állami tisztviselő sem most, sem 14 évi szolgálatom alatt activ politikai szerepet nem vállaltam.

Ami pedig végre azon hirt illeti, hogy a közkórház betegei Ostffy-ra leszavaztak, közönséges hazugságnak nyilvánitom.

Mersich I. Jenő
járási számvevő, egyik mint kórházi gondnok.

Nyilatkozat

Alulirott ezennel kijelentem azt, hogy mindazon rágalmak, melyek ellenem most a városban és vidéken közszájon forognak, t. i. hogy én a f. hó 1-én megtartott képviselőválasztás alkalmával az Ostffy-párt részére szavazatokat vásároltam, merő hazugság s az ezen rágalom terjesztői ellen, legyenek azok barátaim vagy rosszakaróim, a büntető eljárást meg fogom indittatni már csak azért is, hogy nevezettek a vád valódiságát bizonyitani képesek legyenek.

Czelldömölk, 1910 junius 4.

Károlyi István,
kéményseprőmester.

Nyilatkozat

Városunkban legutóbb lezajlott képviselőválasztásból kifolyólag azon szemenszedett, hazug és aljas rágalmat korpoltaljak, hogyen 600 vagy 400 koronát kértem a dr. Maróthy László javara való szavazatomért. Ezt ezennel visszautasitom és nem minősithetem másnak, mint irántam való rosszindulatnak, amit már anyagilag is igen megéreztettek velem. Azon egyéneket, akik ezt rólam mondják, igen közönséges szószátyárnak nevezem s aki tovább is állitja, a büntető feljelentést ellene meg fogom tenni, de ekkor már az ugynevezett derék uri emberek nevet sem fogom elhallgatni a nagy nyilvánosság előtt. Azonban egyet már most kötelességemnek tartok, t. i. a »Kemenesaljai Takarékpénztár«-nak egyik elsőbbrangu tisztviselője azt mondta sógorommak akkor, midőn őt megbiztam azon váltóm rendezésével, amelyre más helyett kell fizetnem, hogy annak az embernek váltóját, aki 300 frtért akart leszavazni, nem fogadhatom el. Másnap én is megjelentem nevezett penzintézetben s azzal vedekeztek, hogy ő azt mint magánember monhta és hogy ő a piacon hallotta. Már most azt kérdezem, mi köze van egy penzintézet tisztviselőjének ahhoz, hogy egy választópolgár mit csinál a politikai jogaival. Az igazságnak tartozom, midőn a következőket felemlitem: A záróra előtt -és alatta is üzletemet egész hadjáratként leptek el személyem fellelhetése végett, megjegyzem, hogy csak a Maróthy-pártiak ám! Mindenki azon választ kapta hozzámtartozóimtól, hogy »nincs itthon«, nem a nőm mondta ezt, mivel ő nem tud valótlant mondani, sőt mi- több, mikor jött a helybeli főtisztelendő plébános ur, őneki meg is igérte, hogy engem leszavaztat, mert erre vonatkozólag erősen kiserletezett. Azonban volt egy igen tiszteletremelto egyén, aki ismerve anyagi viszonyaimat, tartózkodásom helyén felkeresett s azon ajánlatot tette, hogy legyek szives elfogadni 200 koronát; később jött még több ajánlattal, hogy szavazzak le dr. Maróthyra. Sőt mi több (állitólag az illető bemondása szerint káldi lakós), bejött az üzletembe és azt mondta környezetemnek, rögtön menjek szavazni, ő tőle kapok 300 forintot. Ezt azonban, noha a pénz igen kell, mégis visszautasitottam es nem szavaztam le, ami tudvalevő dolog. Ezen jóindulatu ur, azt hiszem, azért volt szives a fenti ajánlatot tenni, mert én előzőleg gyakran hangoztattam, hogy a jelölt urakra politikai meggyőződésemnél fogva nem szavazok, (amit a jelölt uraknak is nyiltan szemükbe megmondtam de ha szükség lesz a szavazatra, akkor ott pénznek kell lenni. Ezt csak tréfából mondtam, amit fényesen igazol adott szavamnak a megtartása, t. i. hogy nem szavaztam le a kecsegtető igéret ellenére sem.

Celldömölk, 1910. junius 4-én.

Gáspár Kálmán
mint politikai martir.

Két tekeasztal

az egyik fordithatö, a másik karambol. Szeifert-féle gyártmány **olcsó áron eladó.**

Bővebb értesités nyerhető a kiadóhivatalban.

356/1910 vgh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birosagi végrehajtó az 1881 évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbiróságnak 1909. Sp II. 1857/3. számu végzése következtében dr. Jünker Pál budapesti lakós ügyvéd által képviselt Grünfeld Miksa budapesti bej. cég felperes javára Nagypirit községben 638 K 77 f. s jár. erejéig 1909. évi szeptember hó 13-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 652 K 60 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: hordók, bor, pálinka, butorok, ruhanemüek s egyéb tárgyak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a celldömölki kir. járásbiróság 1910-ik évi V. 238/1. sz. végzése folytán 638 K 77 fill. tőkekövetelés ennek biróilag már megállapitott 5 % kamatai és eddig összesen 113 K 18 fillérben biróilag már megállapitott, költségek erejéig, — **Nagypirith községben, alperes jelenlegi lakásán leendő megtartására 1910. junius hó 15-dik napjának délelőtti 9 órája** — határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtobbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XLI. t.-c. 20. §. értelmeben ezek javára is elrendeltetik.

Celldömölk: 1910 május -én 31

ZÁBORSZKY SÁNDOR
kir. bir. vhajtó.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a KIADÓHIVATAL.

Figyelmeztetés!

A Schicht

szarvasszappant

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas" védjeggyel!

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség b. tudomására, hogy **Celldömölkön, a Kossuth Lajos-utcában Simon-féle házban levő**

uri szabó-üzletemet

ugyanazon házban, **a Mayer-féle fűszerkereskedés helyére helyeztem át.** Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom, egyszersmind kérve az eddigi szives pártfogásukat továbbra is.

A legujabb tavaszi és nyári szövetminták megérkeztek, melyeket kivánatra bemutatok.

Készitek remek szabásu polgári papi- és egyenruhákat legelegánsabb kivitelben. Olcsó áron.

Tisztelettel

NÉMETH LÁSZÓ
uri szabó.

ÜZLET-MEGNYITÁS!

Van szerencsém Czelldömölk és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy

Czelldömölkön, a Kossuth-utcában a Gönye-féle házban

kárpitos- és diszitő üzletet

nyitottam. Elfogadok minden e szakmába vágó munkákat és javitásokat, melyeket pontosan, kifogástalanul és olcsó áron készitek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Csékey Imre,
kárpitos.

DINKGREVE NÁNDOR

könyvnyomdája és papirkereskedése

CELLDÖMÖLK (Kossuth-utca.)

Könyvek, lapok, hivatalos nyomtatványok, számlák, falragaszok, üzleti levélpapirok, boritékok, névjegyek, lakodalmi és báli meghivók divatos kiállitásban, jutányos áron, pontosan készittetnek.

Takarekptári zárszámadások, üzleti fő- és segédkönyvek, gyaszjelentések, folyóiratok, szövetkezeti nyomtatványok, eljegyzési tudósitások és minden egyéb nyomtatványok a legizlésesebb kivitelben!

VISZGALAPOKAT

már most megvásárolhatjuk

100 darabot 60 krajcárért

DINKGREVE NÁNDOR

könyv- és papirkereskedésében CELLDÖMÖLK.

Nyomatott DinkgreveNándor villamerőre berendezett könyvnyomdájában. Celldömölk